

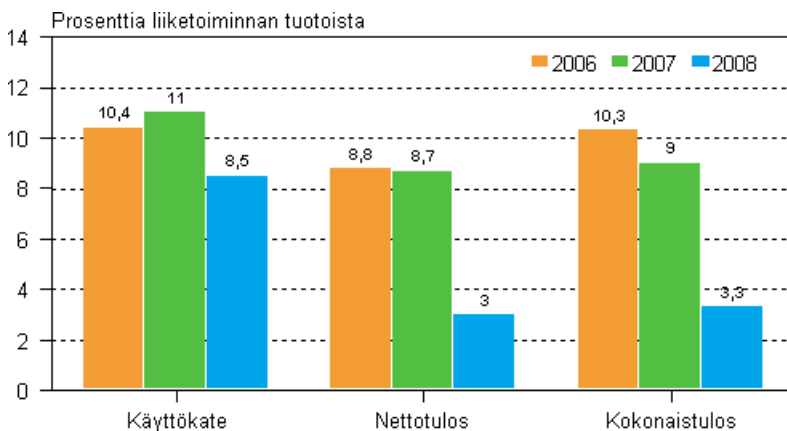
Teollisuuden tilinpäätöstilasto 2008

Tehdasteollisuuden kannattavuus laski edelleen vuonna 2008

Tilastokeskuksen mukaan tehdasteollisuuden kannattavuus oli heikompi kuin kertaakaan 2000- luvulla. Kannattavuus heikkeni sekä käyttökateella että netto- ja kokonaistuloksella mitaten vuonna 2008. Käyttökate heikkeni 2,5 prosenttiyksikköä edellisvuodesta. Netto- ja kokonaistuloksen muutos oli huomattava. Molemmat laskivat 5,7 prosenttiyksikköä vuodesta 2007.

Vuonna 2008 teollisuusyritysten käyttökate eli varsinaisen toiminnan kannattavuus oli 8,5 prosenttia liiketoiminnan tuotoista. Teollisuuden tekemät 3 miljardin euron arvonalentumiset painoivat nettotuloksen alas. Nettotulos oli 3,0 prosenttia ja kokonaistulos 3,3 prosenttia liiketoiminnan tuotoista.

Tehdasteollisuuden kannattavuus 2006–2008

Pk-sektorin kannattavuuden tunnusluvut olivat prosenttiyksikön verran parempia verrattuna koko tehdasteollisuuteen. Kuitenkin myös pk-yritysten kannattavuus laski edellisvuodesta. Pk-yritysten käyttökate oli 9,7prosenttia liiketoiminnan tuotoista. Nettotulos oli 3,8 ja kokonaistulos 4,9 prosenttia liiketoiminnan tuotoista.

Tehdasteollisuuden rahoitusasema heikkeni edellisvuoteen verrattuna. Omavaraisuusaste laski 6 prosenttiyksikköä. Kokonaisvelkojen osuus liikevaihdosta kasvoi lähes 9 prosenttiyksikköä.

Tiedot perustuvat verohallinnon elinkeinoveroaineistoihin. Tietoja on täydennetty Tilastokeskuksen omalla kyselyllä ja virallisilla tilinpäätöstiedoilla. Tilinpäätöstilastossa on siirrytty käyttämään [TOL 2008 -luokitusta](#).

Sisällys

Tehdasteollisuus 2008.....	3
Liikevaihto.....	3
Kannattavuus.....	4
Rahoitus.....	5
Investoinnit.....	7
Henkilöstö.....	8
Liitetaulukot	
1. Teollisuuden tuloksen muodostuminen 2008.....	10
2. Teollisuuden taseet 2008.....	10
3. Teollisuuden tunnusluvut 2008.....	11
Teollisuuden tilinpäätöstilaston laatuseloste.....	12

Tehdasteollisuus 2008

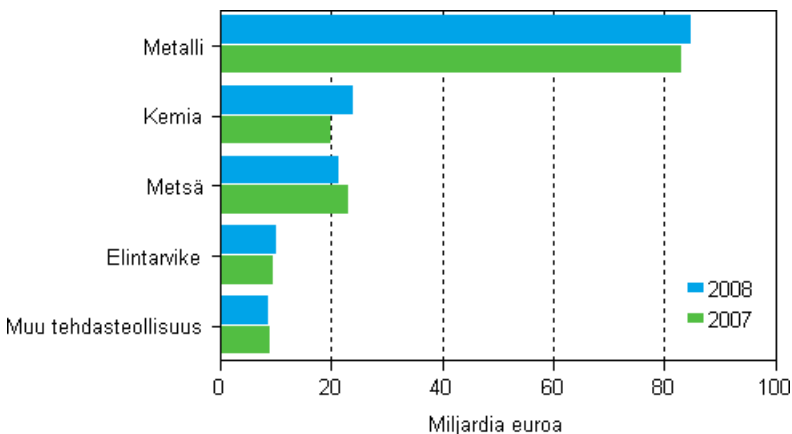
Vuoden 2008 tilinpäätöstilastossa on siirrytty käyttämään TOL 2008 toimialaluokitusta. Uudella toimialaluokituksella tehdasteollisuuden yritysten lukumäärä pieneni tuhannella, ja liikevaihdon taso laski 4,6 miljardia euroa. Suurin muutos oli kustannustoiminnan siirtyminen palvelusektorille. Sen vaikutus oli 2,9 miljardia euroa. Kannattavuuden ja rahoitusaseman tunnuslukuihin muutoksen vaikutus oli vähäinen. Katsauksessa kaikki luvut on laskettu uuden luokituksen mukaisina sekä tilastovuodesta että kahdelta edeltävältä vuodelta.

Liikevaihto

Vuonna 2008 tehdasteollisuudessa oli yrityksiä 23 300, mikä on hieman edellisvuotta suurempi. EU:n määritelmän mukaisia pk-yrityksiä oli 22 400. Pk-yritysten osuus teollisuuden liikevaihdosta oli 17 prosenttia ja on pysynyt samansuuruisena useana vuonna. Henkilöstön osuus on hieman kasvanut vuosittain ollen 38 prosenttia vuonna 2008.

Tehdasteollisuuden liikevaihdosta metalliteollisuus kattoi yli puolet. Metalliteollisuuden suurin sektori oli sähkö- ja elektroniikkateollisuus. Sen osuus oli 52 prosenttia metalliteollisuudesta ja 30 prosenttia koko tehdasteollisuudesta. Metsäteollisuuden osuus on supistunut 14 prosenttiin. Vuonna 2008 metsäteollisuuden liikevaihto jäi pienemmäksi kuin kemianteollisuuden. Viime vuosista poiketen tehdasteollisuuden liikevaihdon kasvusta suurin osa tuli kemianteollisuudesta.

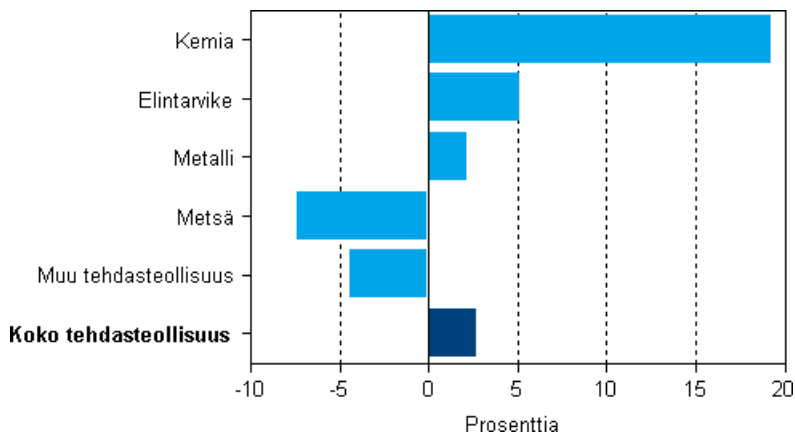
Tehdasteollisuuden liikevaihto 2007–2008

Tehdasteollisuuden liikevaihdon kasvu hiipui vuonna 2008. Liikevaihto kasvoi vain 2,8 prosenttia edellisvuodesta ja oli 150 miljardia euroa. Suurten yritysten liikevaihto oli 124,4 miljardia euroa ja pk-yritysten 25,6 miljardia. Suurilla yrityksillä liikevaihto kasvoi 2,4 prosenttia edellisvuodesta. Pk-yrityksillä liikevaihdon muutos oli huomattavasti suurempi, 4,6 prosenttia.

Tehdasteollisuuden liikevaihto kasvoi metsäteollisuutta lukuun ottamatta kaikilla muilla päätoimialoilla. Kemianteollisuus keräsi liikevaihtoa 3,9 miljardia euroa enemmän kuin vuonna 2007. Muutosta edellisvuoteen oli 19,3 prosenttia. Tehdasteollisuuden suurimman sektorin, metalliteollisuuden liikevaihto kohosi vain 2,2 prosenttia eli 1,8 miljardia euroa. Metsäteollisuuden liikevaihto supistui 1,7 miljardia euroa eli 7,4 prosenttia.

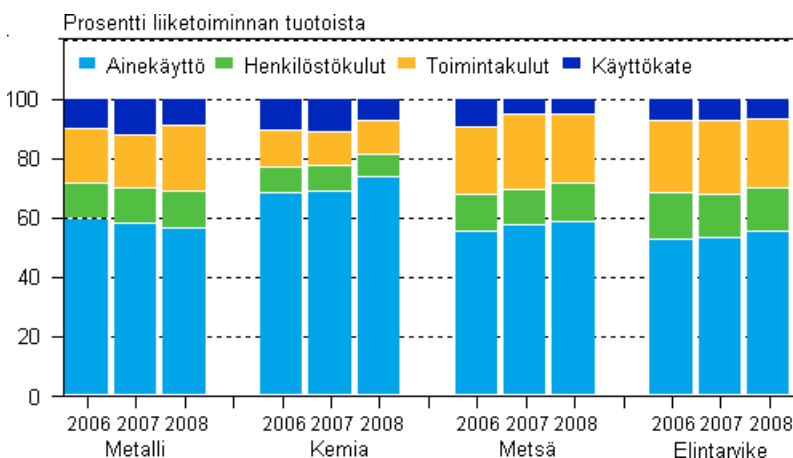
Tehdasteollisuuden liikevaihdon muutos 2008

Kannattavuus

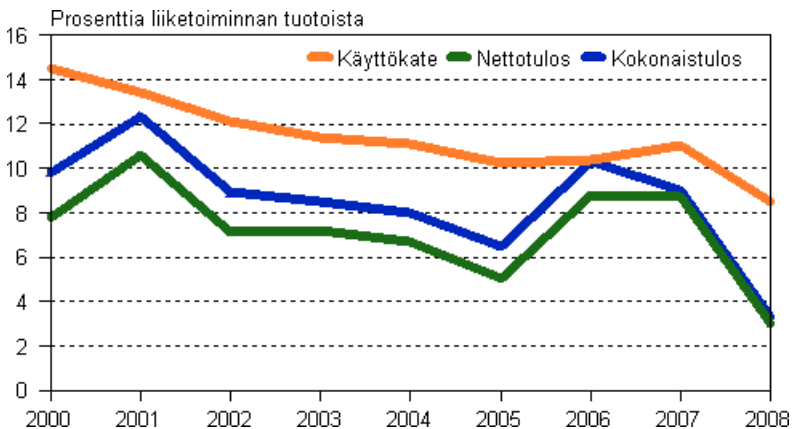
Teollisuusyritysten käyttökate eli varsinaisen toiminnan kannattavuus on laskenut melko tasaisesti 2000- luvulla. Vuonna 2008 käyttökate heikkeni 2,5 prosenttiyksikköä edellisvuodesta. Tehdasteollisuuden käyttökate oli 8,5 prosenttia liiketoiminnan tuotoista. Yritysten yhteenlasketut tuotot kasvoivat 4,2 miljardia euroa, mutta käyttökate jäi 3,3 miljardia edellisvuotta vähemmän. Kaikki käyttökatteeseen vaikuttavat kuluerät kasvoivat suhteellisesti tuottoja enemmän. Eniten kasvoivat muut liiketoimintamenot, 12,4 prosenttia. Aine- ja tarvikehankinnat nousivat 3,6 prosenttia.

Tehdasteollisuuden kulurakenne 2006–2008

Käyttökate laski kaikilla teollisuuden päätoimialoilla. Suurin muutos oli kemianteollisuudessa, jossa käyttökate heikkeni 3,8 prosenttiyksikköä eli 7,8 prosenttiin liiketoiminnan tuotoista. Kemianteollisuudessa aine- ja tarvikekäytön kustannusten nousu söi tuottojen 4 miljardin euron kasvun. Käyttökate saatiin 0,5 miljardia vähemmän kuin vuonna 2007. Metalliteollisuudessa 1,8 miljardin euron tuottojen kasvu hupeni 3,3 miljardin euron liiketoiminnan muiden kulujen nousuun. Vaikka metsänteollisuuden tuotot supistuivat 1,6 miljardia euroa edellisvuodesta, jäi sen käyttökate vain 0,4 prosenttiyksikköä edellisvuotta heikommaksi.

Tehdasteollisuuden kannattavuus 2000–2008

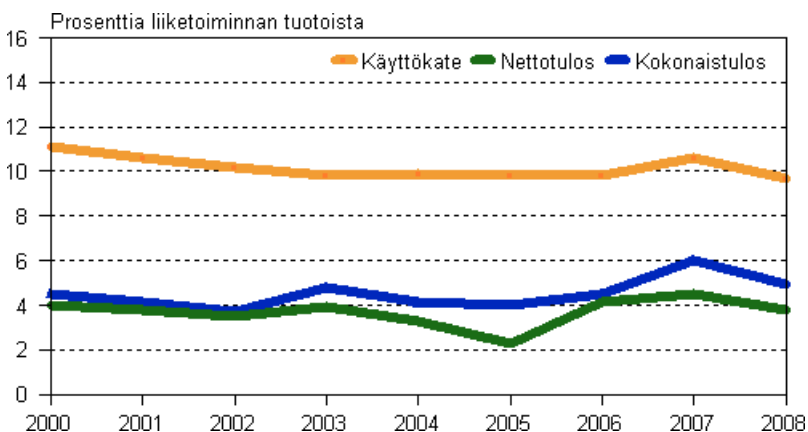

Tehdasteollisuuden yhteenlaskettu nettotulos pieneni 8,4 miljardia euroa edellisvuoteen verrattuna. Nettotulos laski 5,7 prosenttiyksikköä ollen 3 prosenttia liiketoiminnan tuotoista. Rahoitustuottoja saatiin yli miljardi euroa vähemmän kuin edellisvuonna ja rahoituskulut kasvoivat 4,9 miljardia euroa. Rahoituskulut olivat noin miljardi euroa suuremmat kuin rahoitustuotot. Vuonna 2008 rahoituskuluihin sisältyi yli 3 miljardia euroa arvonalennuksia. Yritysten maksamat tuloverot supistuivat 1,2 miljardia euroa.

Merkittävin muutos oli metsäteollisuudessa, jossa nettotulosprosentti painui 8,9 prosenttia miinukselle. Parhaimmat nettotulokset saatiin metalliteollisuudessa. Sen nettotulos oli 6,4 prosenttia liiketoiminnan tuotoista.

Nettotuloksen heikkeneminen heijastui myös kokonaistulokseen, koska satunnaisten erien vaikutus kokonaistulokseen jäi vähäiseksi. Tehdasteollisuuden kokonaistulos oli 3,3 prosenttia liiketoiminnan tuotoista.

Tehdasteollisuuden pk-yritysten kannattavuus 2000–2008

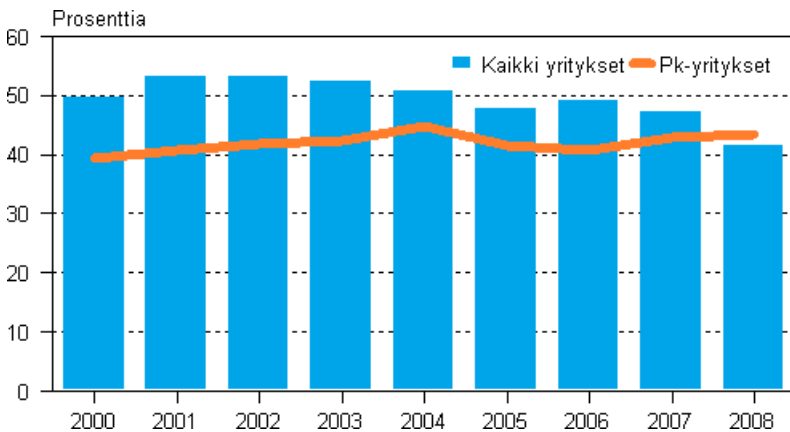

Pk-yritysten kannattavuus heikkeni sekä käyttökateella että netto- ja kokonaistuloksella mitaten, mutta muutos oli lievempi kuin isoilla yrityksillä. Käyttökate pieneni 0,9 prosenttiyksikköä edellisvuodesta. Pk-yrityksille jäi käyttökateetta 2,5 miljardia euroa eli 9,7 prosenttia liiketoiminnan tuotoista vuonna 2008. Käyttökateella mitaten pk-yritysten kannattavuus oli yli prosenttiyksikön verran parempi kuin suurten yritysten. Myös netto- ja kokonaistulosprosentit olivat pk-yrityksillä selvästi parempia kuin suurilla yrityksillä.

Rahoitus

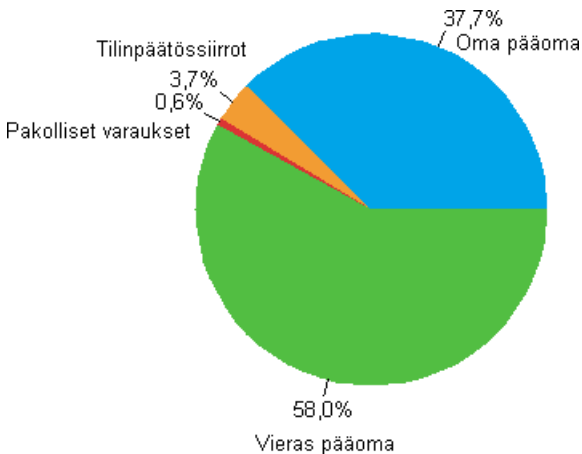
Tarkasteltaessa tehdasteollisuuden omavaraisuusastetta vertailukelpoisella aikasarjalla, jossa pääomalainat sisältyvät velkoihin, omavaraisuusaste on heikentynyt yli 8 prosenttiyksikköä vuodesta 2000. Koko tehdasteollisuuden omavaraisuusaste oli 41,4 prosenttia vuonna 2008. Pk-yritysten omavaraisuusaste oli 43,3 prosenttia.

Tehdasteollisuuden omavaraisuusaste 2000–2008

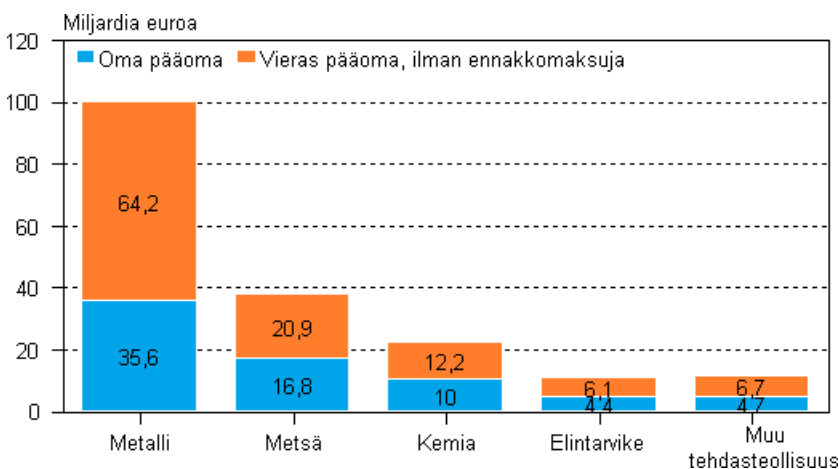

Tehdasteollisuuden taseen rakenteessa tapahtui selvä muutos. Oman pääoman osuus laski 5,6 prosenttiyksikköä, ja velkojen osuus kasvoi lähes 6 prosenttiyksikköä edellisvuoteen verrattuna. Omaa pääomaa pienensi maksetut suuret osingot ja heikentyneet tilikauden tulokset. Tehdasteollisuuden tilikauden tulos supistui 8,2 miljardia euroa edellisvuodesta.

Tehdasteollisuusyritysten taseen rakenne ilman ennakkomaksuja 2008

Tehdasteollisuuden toimialojen oma pääoma ja vieras pääoma 2008

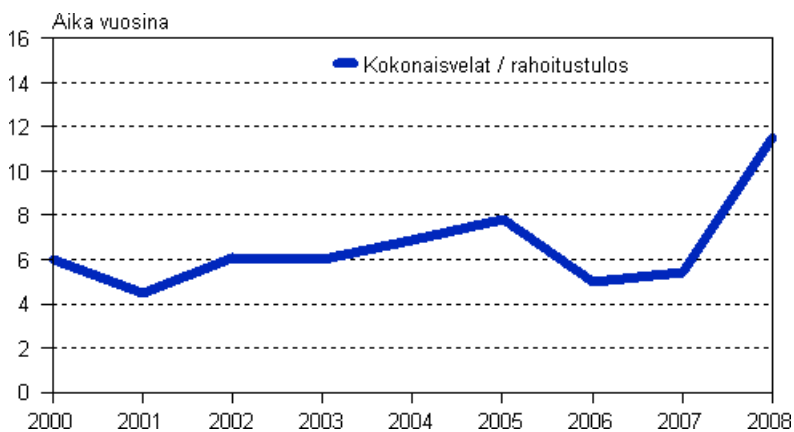

Teollisuusyrityksillä kokonaisvelat, velat ja pakolliset varaukset vähennettynä ennakkomaksuilla olivat 111 miljardia euroa, mikä on 15 miljardia enemmän kuin vuotta aiemmin. Kokonaisvelkojen suhteellinen osuus

liikevaihdosta kasvoi 8,6 prosenttiyksikköä, 74,2 prosenttiin. Kokonaisvelat kasvoivat 11 miljardia euroa enemmän kuin liikevaihto.

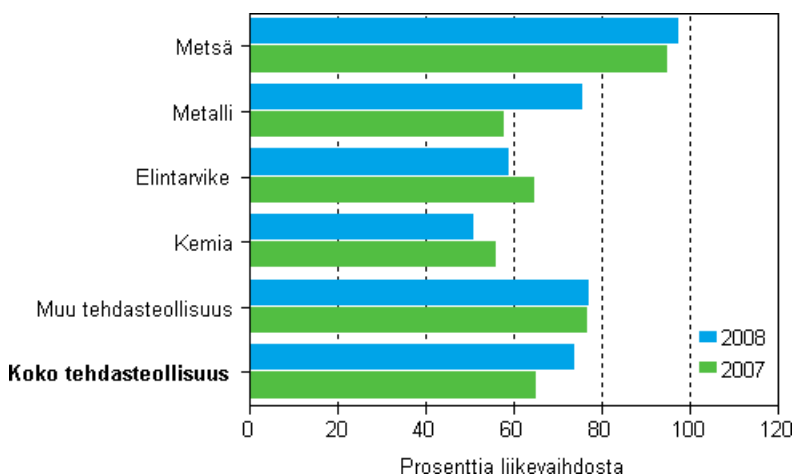
Vuoden 2008 rahoitustuloksella yritykset saivat vuoden 2008 velkansa maksettua 11 vuodessa. Edellisvuonna velat olisi kuitattu 5 vuodessa.

Tehdasteollisuuden vieraan pääoman takaisinmaksuaika 2000–2008

Päätoimialoista metsäteollisuus on pysynyt suhteellisesti velkaisimpana toimialana, mutta sillakin kokonaisvelkojen määrä alitti vuotuisen liikevaihdon vuonna 2008. Kemianteollisuudessa kokonaisvelkojen suhteellinen osuus oli vain runsaat puolet liikevaihdosta. Suurin muutos tapahtui metalliteollisuudessa, jossa kokonaisvelkojen osuus kasvoi 18 prosenttiyksikköä.

Tehdasteollisuuden kokonaisvelat 2007–2008

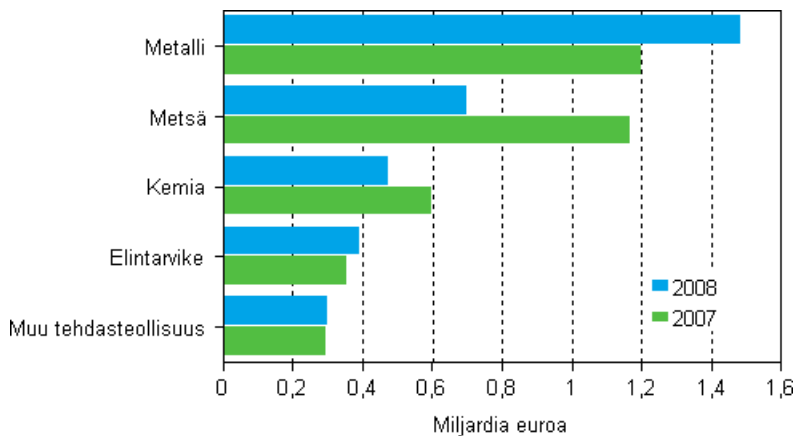

Tehdasteollisuuden kokonaispääoman tuottoprosentti oli 5,7 taseen loppusummasta. Tuottoprosentti jäi puolta heikommaksi kuin vuonna 2007.

Investoinnit

Vuonna 2008 tehdasteollisuudessa investoitiin aineelliseen käyttöomaisuuteen hieman edellisvuotta vähemmän. Nettoinvestointien määrä oli 3,4 miljardia euroa eli 0,3 miljardia vähemmän kuin vuotta aiemmin. Myös nettoinvestointien suhteelliset osuudet laskivat hieman. Verrattuna liikevaihtoon nettoinvestoinnit olivat 2,2 prosenttia. Kun verrataan nettoinvestointeja liikevaihtoon päätoimialoittain, niin suhteellisesti eniten investoitiin elintarvike- ja metsäteollisuudessa. Elintarviketeollisuudessa investoinnit olivat 3,8 ja metsäteollisuudessa 3,2 prosenttia liikevaihdosta. Euromääräisesti eniten investoitiin metalliteollisuudessa, 1,5 miljardia euroa, mutta investointien osuus liikevaihdosta oli vain 1,7 prosenttia vuonna 2008.

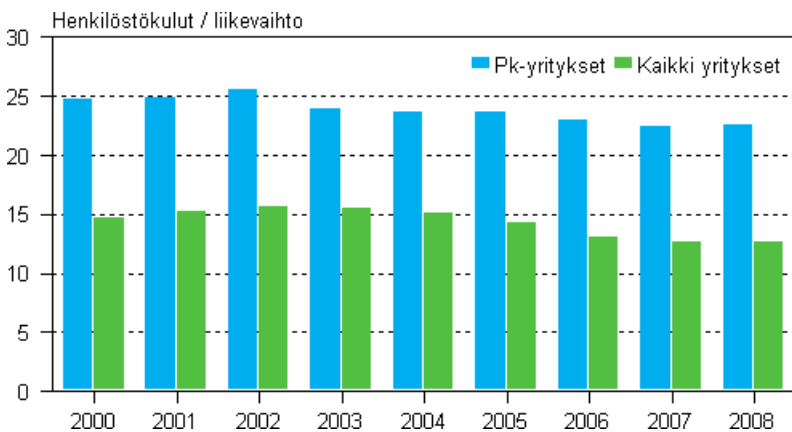
Tehdasteollisuuden aineelliset nettoinvestoinnit 2007–2008

Henkilöstö

Tilinpäätöstilastossa on siirrytty käyttämään Tilastokeskuksen yritysrekisterin henkilöstömääriä eli palkansaajien ja yrittäjien lukumäärä muunnettuna kokoaikavastaaviksi. Muutos on tehty myös vertailuvuosiin. Tehdasteollisuusyritykset työllistivät 381 400 henkilöä vuonna 2008, noin 5 400 vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Metalliteollisuudessa henkilöstön määrä kasvoi noin tuhannella. Metsäteollisuudessa henkilöstö väheni noin kolmella tuhannella. Koko tehdasteollisuuden palkat ja muut henkilöstökulut laskivat 0,7 miljardilla eurolla edellisvuodesta. Yhteensä henkilöstökuluja maksettiin 18,9 miljardia euroa vuonna 2008. Henkilöstökulujen osuus liikevaihdosta oli 12,6 prosenttia.

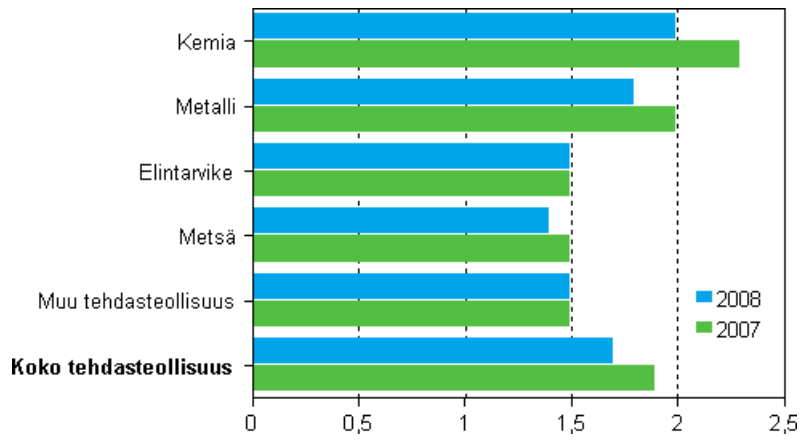
Tehdasteollisuuden henkilöstökulut / liikevaihto 2000–2008

Koko tehdasteollisuuden jalostusarvo oli 32 miljardia euroa vuonna 2008. Se laski edellisvuodesta 2,6 miljardilla eurolla. Jalostusarvosta kului 59,1 prosenttia henkilöstökulujen kattamiseen.

Tehdasteollisuuden jalostusarvo / henkilöstökulut 2007–2008

Liitetaulukot

1. Teollisuuden tuloksen muodostuminen 2008

TULOKSEN MUODOSTUMINEN	B	C	D	E
	Kaivostoiminta	Tehdasteollisuus	Energia	Vesi- ja ympäristöhuolto
	1000 euroa	1000 euroa	1000 euroa	1000 euroa
Liikevaihto	1 277 785	150 034 847	12 004 850	2 742 746
Liiketoiminnan muut tuotot ¹	32 926	2 306 728	262 447	28 585
LIIKETOIMINNAN TUOTOT YHTEENSÄ	1 310 711	152 341 575	12 267 297	2 771 331
Aine- ja tarvikkeikäyttö	326 745	88 691 712	7 315 218	1 232 448
Ulkopuoliset palvelut	303 296	8 356 891	522 639	474 337
Palkat ja henkilösivukulut yhteensä	189 425	18 935 355	766 084	336 103
Laskennallinen palkkorjaus	6 171	194 769	1 432	5 601
Liiketoiminnan muut kulut ²	301 578	23 317 688	1 279 781	368 901
Valmisteverastojen lisäys/vähennys	18 058	55 617	119 356	103 185
KÄYTTÖKATE	201 554	12 900 776	2 501 499	457 127
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	106 079	5 035 280	765 923	240 704
LIIKETULOS	95 475	7 865 496	1 735 576	216 423
Rahoitustuotot	86 584	8 701 208	2 077 528	60 020
Rahoituskulut	126 039	9 884 792	1 095 223	149 690
Verot	25 944	2 112 902	213 462	19 786
NETTOTULOS	30 076	4 569 008	2 504 420	106 967
Satunnaiset tuotot	60 917	2 637 509	1 037 821	17 370
Satunnaiset kulut	64 978	2 565 174	1 055 732	12 087
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja fuusiovoitot	9 183	1 270 821	101 704	15 519
Käyttöomaisuuden myyntitappiot ja fuusiotappiot	4 297	959 964	19 595	2 121
KOKONAISTULOS	30 901	4 952 200	2 568 618	125 649
Tilinpäätössiirrot yhteensä	46 313	497 896	72 770	14 063
Laskennallinen palkkorjaus (palautus)	6 171	194 769	1 432	5 601
TILIKAUDEN TULOS	9 239	5 644 884	2 497 280	117 187

1) pl. käyttöomaisuuden myyntivoitot ja fuusiovoitot

2) pl. käyttöomaisuuden myyntitappiot ja fuusiotappiot

2. Teollisuuden taseet 2008

TASEET	B	C	D	E
	Kaivostoiminta	Tehdasteollisuus	Energia	Vesi- ja ympäristöhuolto
	1000 euroa	1000 euroa	1000 euroa	1000 euroa
Pysyvät vastaavat yhteensä	2 357 602	105 533 753	38 381 728	3 490 804
Vaihto-omaisuus yhteensä	180 363	14 762 247	945 992	71 716
Rahoitusomaisuus yhteensä	658 113	72 085 680	6 650 976	957 644
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	838 476	86 847 926	7 596 968	1 029 359
Vastaavaa yhteensä	3 196 078	192 381 680	45 978 696	4 520 163
Oma pääoma yhteensä	1 030 738	71 572 308	18 305 727	2 105 200
Tilinpäätössiirtojen kertymä yhteensä	163 533	7 030 721	3 058 110	172 560
Pakolliset varaukset yhteensä	15 590	1 072 515	20 049	41 023
Vieras pääoma yhteensä	1 986 218	112 706 135	24 594 810	2 201 379
Vastattavaa yhteensä	3 196 078	192 381 680	45 978 696	4 520 163

3. Teollisuuden tunnusluvut 2008

TUNNUSLUVUT	B Kaivostoiminta	C Tehdasteollisuus	D Energia	E Vesi- ja ympäristöhuolto
Yritysten lukumäärä	967	23 290	705	1 303
Liiketoiminnan tuotot yhteensä, 1000 euroa	1 310 711	152 341 575	12 267 297	2 771 331
Jalostusarvo, 1000 euroa	397 150	32 030 900	3 269 015	798 830
Henkilöstön lkm	4 483	381 407	12 821	7 713
Aineelliset nettoinvestoinnit, 1000 euroa	674 347	3 364 055	1 910 930	445 398
Liikevaihto /henkilöstö, 1000 euroa	285	393	936	356
Jalostusarvo / henkilöstökulut	2.0	1.7	4.3	2.3
Käyttökate-%	15.4	8.5	20.4	16.5
Rahoitustulos-%	10.4	6.3	26.7	12.5
Nettotulos-%	2.3	3.0	20.4	3.9
Kokonaistulos-%	2.4	3.3	20.9	4.5
Kokonaispääoman-tuotto-%	4.8	5.7	8.0	5.9
Omavaraisuusaste, %	37.6	41.4	46.5	50.5
Kokonaisvelat / liikevaihto-%	157.2	74.2	204.4	81.7

Teollisuuden tilinpäätöstilaston laatuseloste

1. Tilastotietojen relevanssi

Tilinpäätöstilasto kuvaa yritystoiminnan tuloksen muodostumista, kannattavuutta sekä taseen rakennetta toimialoittain ja suuruusluokittain.

Tilastoyksikkönä on yritys. Valtion ja kuntien liikelaitokset sisältyvät aineistoon. Kuvausalueen ulkopuolelle jäävät julkisen sektorin viranomaisyksiköt, voittoa tavoittelemattomat yhteisöt, rahoitus ja vakuutustoiminta sekä ne maatilatalouden yksiköt, jotka eivät toimi työnantajina. Yksilöivänä tunnuksena on yrityksen liike- ja yhteisötunnus eli y-tunnus.

Tilasto sisältää tuloslaskelma- ja tasetiedot pääkohdittain, näistä lasketut kannattavuuden ja vakavaraisuuden keskeiset tunnusluvut sekä henkilöstön lukumäärän. Lisäksi tilasto sisältää yritysten perus- ja luokittelutietoja, jotka saadaan Tilastokeskuksen yritysrekisteristä. Tilaston tiedot muodostavat yhtenäisen aikasarjan 2006 - 2008.

Tilastotietoja käytetään Suomen yrityssektorin rakenteiden, kannattavuuden ja kehityksen analysointiin ja seurantaan. Tietojen suurimpia käyttäjiä ovat elinkeinoelämän edustajat, tutkimuslaitokset, julkinen hallinto ja kansainväliset tahot kuten Euroopan komissio ja OECD. Tilastojen käyttöä ja luovuttamista koskevat yleiset salaussäännöt.

Tuloslaskelma

Tuloslaskelma esitetään uudelleen ryhmitettynä siten, että siitä käy ilmi tuloksen muodostumisen kannalta keskeiset erät, käyttökate, liikevoitto, nettotulos ja kokonaistulos. Käyttöomaisuuden myynti- ja fuusiovoitot sekä myynti- ja fuusiotappiot esitetään satunnaisten erien ryhmässä. Ennen käyttökatetta esitetty laskennallinen palkkakorjaus oikaistaan satunnaisten erien jälkeen ennen tilikauden tulosta. Tilikauden tulos on virallisen tuloslaskelman mukainen.

Tunnusluvut

Tunnusluvut on laskettu Yritystutkimusneuvottelukunnan ohjeita noudattaen niin pitkälle kuin se on tietosisällön puolesta mahdollista.

Liiketoiminnan laajuutta kuvaavat tunnusluvut

Liiketoiminnan tuotot yht. = Liikevaihto + liiketoiminnan muut tuotot - käyttöomaisuuden myyntivoitot - fuusiovoitot

Jalostusarvo = Käyttökate + henkilöstökulut yhteensä

Aineelliset nettoinvestoinnit = Aineellisten hyödykkeiden lisäykset - vähennykset

Kannattavuutta kuvaavat tunnusluvut

$$\text{Käyttökate} - \% = \frac{\text{Käyttökate}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

$$\text{Nettotulos} - \% = \frac{\text{Nettotulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

$$\text{Kokonaistulos} - \% = \frac{\text{Kokonaistulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

$$\text{Rahoitustulos} - \% = \frac{\text{Käyttökate} + \text{rahoitustuotot} - \text{rahoituskulut} - \text{verot}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

$$\text{Kokonaispääoman tuotto} - \% = \frac{\text{Nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$$

Tehokkuutta kuvaavat tunnusluvut

Liikevaihto / henkilöstö

Rahoitusta kuvaavat tunnusluvut

$$\text{Omavaraisuusaste} = \frac{\text{Oma pääoma} + \text{tilinpäättösiirtojen kertymä}}{\text{Tase} - \text{saadut ennakkomaksut}} \times 100$$

$$\text{Kokonaisvelat / liikevaihto} = \frac{\text{Vieras pääoma yhteensä} - \text{saadut ennakkomaksut}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$$

Yritys

Tilastoyksikkönä on yritys. Yrityksellä tarkoitetaan yhden tai useamman henkilön yhdessä harjoittamaa taloudellista toimintaa, joka tähtää kannattavaan tulokseen. Yrityksiä ovat:

- ammatin- ja liikkeenharjoittajat, jotka toimivat omalla nimellään tai rekisteröidyllä toiminimellä,
- oikeushenkilöt (esim. osakeyhtiö, osuuskunta, säästöpankki, taloudellinen yhdistys ja avoin yhtiö),
- valtion ja kuntien liikelaitokset.

Toimialaluokitus

Käytetty toimialaluokitus on Toimialaluokitus 2008 (Tilastokeskus, käsikirjoja 4, Helsinki 2008). Toimialaluokitus 2008 perustuu EU:n toimialastandardiin NACE Rev.2:een siten, että NACE:n nelinumerotasoa on tarkennettu kansallisia tarpeita varten viidennellä numerolla.

Tilastoja voidaan tuottaa tarkimmalla toimialatasolla tietojen salaussääntöjen puitteissa.

Oikeudellinen muoto

Käytetty oikeudellinen eli juridinen muoto on yritysrekisterin käyttämä luokitus. Verohallinnon asiakastietokannassa olevat oikeudelliset muodot muutetaan Yritys- ja toimipaikkarekisterissä YTR:n käyttämän luokituksen mukaiseksi. .

Kokoluokitus

EU:n komission suositus (6.5.2003) pienten ja keskisuurten (PK) yritysten määritelmästä (2003/361/EY, Euroopan yhteisöjen virallinen lehti N:o L 124/2003) määrittelee PK -yritykset sekä pienet yritykset seuraavien sääntöjen mukaan

1. Pienet ja keskisuuret yritykset määritellään yrityksiksi,
  - joiden palveluksessa on vähemmän kuin 250 työntekijää ja joiden
  - vuosiliikevaihto on enintään 50 miljoonaa euroa tai
  - taseen loppusumma on enintään 43 miljoonaa euroa ja
  - jotka täyttävät kohdassa 4 määritellyn perusteen riippumattomuudesta.
2. Pieni yritys määritellään yritykseksi,
  - jonka palveluksessa on vähemmän kuin 50 työntekijää ja jonka
  - vuosiliikevaihto on enintään 10 miljoonaa euroa tai
  - taseen loppusumma on enintään 10 miljoonaa euroa ja
  - joka täyttää kohdassa 4 määritellyn perusteen riippumattomuudesta.
3. Mikroyritys määritellään yritykseksi,
  - jonka palveluksessa on vähemmän kuin 10 työntekijää ja jonka
  - vuosiliikevaihto on enintään 2 miljoonaa euroa tai
  - taseen loppusumma on enintään 2 miljoonaa euroa ja
  - joka täyttää kohdassa 4 määritellyn perusteen riippumattomuudesta.
4. Riippumattomia yrityksiä ovat ne yritykset, joiden pääomasta tai äänivaltaisista osakkeista 25 prosenttia tai enemmän ei ole yhden sellaisen yrityksen omistuksessa tai sellaisten yritysten yhteisomistuksessa, joihin ei voida soveltaa tilanteen mukaan joko PK -yrityksen tai pienen yrityksen määritelmää.

Suuruusluokkien liikevaihto- ja taseen loppusumman rajoja tarkistettiin vuonna 2003. Suuruusluokkien tiedot edellisiin vuosiin eivät ole tästä johtuen täysin vertailukelpoisia.

Tietolähde

Tilinpäätöstilaston pääasiallinen tietolähde on verohallinnon elinkeinoverotusaineistot, joita täydennetään puuttuvien tietojen osalta Tilastokeskuksen omalla kyselylomakkeella ja virallisen tilinpäätöksen tiedolla.

Tilinpäätöstilastot on laadittu vuodesta 2000 lähtien 30.12.1997 voimaan tullutta uutta kirjanpitolakia ja -asetusta noudattaen (Kirjanpitolaki ja -asetus 30.12.1997 / 1336).

Tärkeimmät Tilinpäätöstilastojen laadintaan vaikuttavat tilastoalan asetukset ovat seuraavat:

1. Yritystoiminnan rakennetilastoasetus. Keskeinen vuosittaisten yritystoiminnan tilastojen laatimista ohjaava asetus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) No 295/2008.
2. Tilastoyksikköasetus. Yritystoiminnan tilastoinnissa sovellettava tilastoyksiköitä koskeva asetus Euroopan neuvoston asetus No 696/93.
3. Toimialaluokitusasetus. Toimialaluokitus 2008 perustuu Euroopan unionin yhteiseen toimialaluokitukseen, NACE Rev.2:een, jota on tarkennettu kansallisia tarpeita varten viidennellä tasolla.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilaston peruskehikon muodostaa Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisteri. Yritysrekisteristä saadaan tilaston keskeiset luokitusmuuttujat kuten toimiala, sektori, oikeudellinen muoto, omistajatyyppe, alue sekä henkilöstön määrä ja suuruusluokka. Tilinpäätöstilastoon yritykset on valittu käyttäen samoja rajoituksia toiminta-ajan, henkilöstön ja liikevaihdon suhteen kuin yritysrekisterissä. Myös yhdenkertaista kirjanpitoa pitävät ammatinharjoittajat sisältyvät tilinpäätöstilastoon. Lisäksi tilastoon sisältyvät valtion liikelaitokset. Kunnalliset liikelaitokset sisältyvät tilastoon energia- ja vesihuollon ja liikenteen toimialoilta.

Tilinpäätöstilaston aineisto perustuu verohallinnon elinkeinoverotusaineistoon ja Tilastokeskuksen yritystiedusteluun. Elinkeinoverotusaineisto sisältää kaikkien elinkeinoverotuslain alaisten yritysten ja ammatinharjoittajien tilinpäätöstiedot. Se on ollut Tilastokeskuksen käytettävissä vuodesta 1994 lähtien.

Omalla tiedustelulla kerätään vuosittain tietoja pääsääntöisesti vähintään 20 henkeä työllistäviltä yrityksiltä. Lisäksi tiedustelun piiriin kuuluu 10–20 henkilöä työllistäviä yrityksiä, jotka ylittävät vuosittain ja toimialoittain muuttuvat liikevaihtorajat. Omassa tiedustelussa kerätään investointitietoja ja muita tilinpäätöksen lisätietoja. Oman kyselyn aineistoa tarkistetaan erilaisilla aineiston sisäisillä loogisuus- ja suhdelukutesteillä. Tietoja verrataan myös muihin tietolähteisiin. Patentti- ja rekisterihallituksen elektronista kuva-arkistoa käytetään tietojen tarkistamisessa.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilinpäätöstilasto sisältää kattavasti tiedot kaikista liikeyrityksistä lähes kaikilta toimialoilta. Maatilataloudesta ovat mukana työnantajina toimivat tilat. Tilinpäätöstilasto ei sisällä seuraavien toimialojen tietoja: 64, 65, 66, 84, 851, 852, 853, 854, 85591, 856, 86210, 91010, 94 (toimialaluokitus 2008). Pienempien ja vastaamattomien yritysten tuloslaskelma- ja tasetiedot saadaan verohallinnon elinkeinoverotusaineistosta ja muista hallinnollisista aineistoista. Yritysten luokitustiedot kerätään pääsääntöisesti Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisteristä.

Elinkeinoverotusaineisto on tärkeä tilaston tietolähde. Aineiston laatu tarkistetaan ja korjataan ohjelmallisesti. Liikevaihdon mukaan noin kahdelle prosentille yrityksistä tiedot imputoidaan käyttäen vastaajaluovuttaja -menetelmiä. Myös kyselyn ulkopuolisten yritysten omaan kyselyyn sisältyvät lisätiedot imputoidaan käyttäen malliluovuttaja -menetelmää.

Tilinpäätöstilaston lukuja julkaistaan sekä ennakkollisina että lopullisina. Lopulliset tiedot eroavat jonkin verran ennakkollisista. Perusaineiston täydentyminen ja lopettamistietojen päivittäminen aiheuttavat muutoksia lopullisiin tietoihin ennakkollisiin tietoihin verrattuna. Lisäksi ennakkossa yrityksiä ei rajata pois lyhyen toiminta-ajan perusteella eli alle puolivuotta tilikaudella toimineet.

Liiketoiminnan kuukausikuvaajien liikevaihto on laskettu verohallinnon maksuvalvonta-aineistosta. Liikevaihdon määrittely arvonlisäveroilmoituksessa ei täysin vastaa tuloslaskelman liikevaihtoa. Suomen yritykset julkaisussa yritysten määrä on suurempi kuin tilinpäätöstilastossa. Ero syntyy pääasiassa maa- ja metsätalouden, rahoitus- ja vakuutustoiminnan sekä julkisen hallinnon yritysten puuttumisesta tilinpäätöstilaston luvuista.

Tilinpäätöstilastossa yritysten kokoluokitteluna on käytetty EU:n komission suositusta. Tämän johdosta jakautuminen kokoluokkiin eroaa Suomen yritykset -julkaisussa esitetyistä lukumääristä. Pääasiallinen syy on ehto riippumattomuudesta. Suomen yritykset -julkaisussa pienet ja keskisuuret yritykset on määritelty vain henkilökunnan perusteella.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Yritysten tilinpäätöstilastosta tehdään vuosittain ennakkolliset ja lopulliset tilastot. Vuoden 2008 ennakkotiedot valmistuivat vuoden 2009 heinäkuun alussa ja lopulliset tiedot joulukuussa.

Tilinpäätöstilastoa on laadittu vuodesta 1974.

5. Tietojen saatavuus

Tilinpäätöstietoja on saatavissa toimialoittain ja suuruusluokittain Tilastokeskuksen internet-sivuilta maksuttomasta STATFIN-palvelutietokannasta. Tilastokatsaukset ovat saatavissa tilastojen kotisivuilta.

6. Tilaston vertailukelpoisuus

Tilastotietojen eri ajankohtien vertailukelpoisuuteen vaikuttaa kirjanpitolain muutokset. Vuoden 2003 tilastossa otettiin käyttöön laskennallinen palkkatorjaus. Palkkatorjaus on tehty pienille yrityksille, joilla yrittäjien tekemä palkaton työpanos on suuri. Palkkatorjaus parantaa yritysten välistä vertailtavuutta. Tiedot on julkaistu siten, että tiedot on saatavissa myös ilman palkkatorjausta.

Tilastovuoden 2008 julkistamisen yhteydessä tilinpäätöstilastoissa otettiin käyttöön uusi toimialaluokitus TOL 2008. Toimialaluokituksen käyttöönotto muuttaa useiden toimialaryhmien rakennetta siten, että tiedot eivät ole kaikilta osin vertailukelpoisia toimialaluokituksella TOL 2002 julkistettuihin lukuihin.

Tilastovuonna 2008 uudistettiin myös henkilöstön lukumäärän laskentatapaa. Henkilöstön lukumäärä saadaan tilinpäätöstilastoihin nyt kokonaan yritysrekisteristä ja se noudattaa yritysrekisterin vuositilastossa määriteltyä kokovuosityöllisen määritelmää.

Edellä mainitut toimiala- ja henkilöstömuutokset on huomioitu uudessa aikasarjassa, joka on tehty tilastovuodesta 2006 lähtien. Vanhan toimialaluokituksen TOL 2002 ja henkilöstön lukumäärän mukaisen aikasarjan viimeinen tilastovuosi on 2008.

7. Tietojen selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Tilastitiedostoista on saatavilla yhtenäinen aikasarja 1999–2008. Kuitenkin yhtenäisyyttä muihin tilastoihin rajoittavat käsitteelliset ja menetelmälliset erot:

1. Liiketoiminnan kuukausikuvaajien liikevaihto on laskettu verohallinnon maksuvalvonta-aineistosta. Liikevaihdon määrittely arvonlisäveroilmoituksessa ei täysin vastaa tuloslaskelman liikevaihtoa.
2. Yritys- ja toimipaikkarekisterin tilastoissa yritysten määrä on suurempi kuin rakennetilaston tilinpäätöstilastossa. Ero syntyy pääasiassa maa- ja metsätalouden, rahoitus- ja vakuutus toiminnan sekä julkisen hallinnon yritysten puuttumisesta tilinpäätöstilaston luvuista. Myös yritysten luokittelussa toimialoille on jonkin verran eroja. Toimialoittaiset luvut saattavat poiketa yritys- ja toimipaikkarekisterin luvuista myös fuusiokorjausten erilaisesta ajoituksesta johtuen. Tilinpäätöstilastossa fuusiokorjaukset tehdään tapahtumavuonna, mutta yritys- ja toimipaikkarekisterissä vasta seuraavana vuonna. Yritys- ja toimipaikkarekisteri ei myöskään tilastoi kunnallisia liikelaitoksia.
3. Tilinpäätöstilastossa yritysten kokoluokitteluna on käytetty EU:n komission suositusta. Tämän johdosta jakautuminen kokoluokkiin eroaa Yritys- ja toimipaikkarekisterin tilastoissa esitetyistä lukumääristä. Pääasiallinen syy on ehto riippumattomuudesta. Yritys- ja toimipaikkarekisterin tilastoissa pienet ja keskisuuret yritykset on määritelty vain henkilökunnan perusteella.
4. Kansantalouden tilinpidon toimialoittainen arvonlisäys perushintaan poikkeaa tilinpäätöstilaston jalostusarvosta, koska kansantalouden tilinpidon laskelmat laaditaan toimipaikoittain. Tilinpäätöstilastojen jalostusarvon laskenta pohjautuu yritystason tietoihin. Lisäksi tilinpäätöstilaston jalostusarvo arvioidaan tuottajahintaan.

Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Yritykset 2009

Lisätietoja

Pirkko Nurmela (09) 1734 3519
Vastaava tilastojohtaja:
Leena Storgårds

rakenne.tilastot@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tilastokeskus, myyntipalvelu
PL 4C
00022 TILASTOKESKUS
puh. (09) 1734 2011
faksi (09) 1734 2500
myynti@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1797-531X (pdf)
ISBN 978-952-244-210-9 (pdf)